

สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ADMINISTRATOR'S COMPETENCY AND TEACHER'S HAPPINESS
IN THE SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN

นายสุทธิศักดิ์ อ่อนตะวัน*

ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา**

วันรับ 11 / มกราคม / 2566

ตรวจสอบ 18 / มกราคม / 2566

ตอบรับ 25 / มกราคม / 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร 2) ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 57 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และ ครูจำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร ตามแนวคิดของสำนักงานสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คุณธรรมและจริยธรรม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี ทำงานเป็นทีมและการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

2. ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ น้ำใจดี การงานดี ครอบครัวดี จิตวิญญาณดี สังคมดี ใฝ่รู้ดี สุขภาพดี ผ่อนคลายดีและสุขภาพเงินดี

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

E-mail: .kubirdboy56@gmail.com โทร. 098-275-2291

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบค่อยๆตามกัน

คำสำคัญ : สมรรถนะของผู้บริหาร, ความสุขของครู

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) Administrator's Competency in the school under Bangkok Metropolitan 2) Teacher's Happiness in the school under Bangkok Metropolitan and 3) the relationship between Administrator's Competency And Teacher's Happiness in the school under Bangkok Metropolitan

The sample was 57 schools under the Secondary under Bangkok Metropolitan. The 2 respondents in each school were; 1 school administrator, and 1 teachers. There were 114 respondents. The research instrument was a questionnaire about Administrator's Competency in the school under Bangkok Metropolitan and Competency based on Bangkok Metropolitan Concept, and Teacher's Happiness in the school under Bangkok Metropolitan; Institute for Population and Social Research, Mahidol University Concept. The statistical analysis was frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The finding was as follows:

1) the Administrator's Competency in the school under Bangkok Metropolitan ,overall was at a Highest level. Ranking from the highest to the lowest arithmetic mean, Moral and Ethics, Achievement Motivation, Service Mind, Team work and Expertise

2) Teacher's Happiness in the school under Bangkok Metropolitan, overall was at a Highest level. Ranking from the highest to the lowest arithmetic mean, Happy Heart, Happy work-life, Happy Family, Happy Soul, Happy Society, Happy Brain, Happy Body, Happy Relax and Happy Money.

3) The relationship between the Administrator's Competency And Teacher's Happiness in the school under Bangkok Metropolitan was at .01 level of statistical significance.

Keyword: Administrator's competency/ Teacher's Happiness

บทนำ

สังคมโลกมีลักษณะเป็นพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุ ปัจจัยแวดล้อมหลายประการที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลง เหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาในบางเรื่องอาจสิ้นสุดไปแล้ว แต่ในบางเรื่อง ยังดำเนินต่อไป สิ่งเหล่านี้ ส่งผลกระทบกับประเทศไทย ที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและ ปัญหาในอนาคต ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาตามลักษณะเหตุแห่ง ปัจจัย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องที่มีการปรับตัวให้ทันกับก้าวอย่างแห่งการเปลี่ยนแปลง (เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, “เมื่อThailand 4.0 ถูกขับเคลื่อนด้วย Education 2.0,” วารสารสานปัญญา 26, 12 (มีนาคม 2560): 4.) การ พัฒนาประเทศไทยตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมี ระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ เศรษฐกิจไทยมีสัดส่วน ขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น มีฐานการผลิต การบริการที่มี ความเข้มแข็งและโดดเด่นมากขึ้นในหลายสาขา อีกทั้งยังมีความร่วมมือ กับมิตรประเทศที่มีความเข้มข้นและ ชัดเจน โครงสร้างเศรษฐกิจไทยนั้นมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น จึงทำให้มีความอ่อนไหว และผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันภายในประเทศ ยังขาดความต่อเนื่อง มี การปรับตัวช้า เนื่องจากภาคการผลิต ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ที่มีความจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาช่วยในการขับเคลื่อน ประกอบกับประเทศไทยนั้น ยัง ประสบปัญหาภายใน ในทุกๆ ด้านที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนา ได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพ การศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการด้านสาธารณสุข ที่ยังมีความเหลื่อมล้ำสูง (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, “สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔,” 1-3.) การที่ประเทศไทยจะสามารถพัฒนา ก้าวข้ามความเปลี่ยนแปลงนี้ไปได้ การศึกษาถือเป็นพื้นฐานสำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษา คือ รากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ในการพัฒนานั้นควรมองไปถึงคุณภาพ องค์ความรู้ การนำความรู้ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานที่เป็นสังคมพหุลักษณะ เติมไปด้วยความหลากหลายของคน (สมเกียรติ ตั้ง กิจวานิชย์, การศึกษาในมุมมองใหม่, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI: ทีดีอาร์ไอ), เข้าถึงเมื่อ 2 เมษายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/2014/07/bangkokbiz-2014-07-06/>) ในการบริหาร องค์กรใดๆ จะประสบกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความรู้ ทักษะ ศักยภาพ ส่วนบุคคลที่จะช่วยให้บุคคลเหล่านั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนวางเอาไว้ การศึกษาจึงเป็น กระบวนการสร้างเสริม ความรู้ให้บุคคลมีคุณภาพ มีคุณสมบัติที่ดี ความเจริญเติบโตและความก้าวหน้า อีกทั้งยัง เป็นประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, “กรอบ ทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574,” 4.)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทย ถือเป็นกลไกสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถและสมรรถนะของประชากรในชาติ ซึ่งเป็นกลไกและต้นทุนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการแข่งขันในยุคของความเปลี่ยนแปลงในสังคมบริบทโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายในการพัฒนา ด้านคุณภาพการศึกษา (Quality Education) (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2546 – 2569), 5.) มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบและรูปแบบ การบริหารจัดการศึกษาที่เป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการด้วยความรับผิดชอบมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและความรับผิดชอบร่วมกัน มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา มีสนับสนุนการจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามหลักประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit principle) ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐอย่างทั่วถึง เป็นธรรม โดยกำหนดให้ ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหาร จัดการศึกษา มีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ ระบบการบริหารจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนอง ตามความต้องการของประชาชนและพื้นที่ และระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพแนวทางการปฏิรูปที่สำคัญคือ ปฏิรูปผู้บริหาร ครูอาจารย์ การเรียน การสอน การวัดผลและปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ/ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แนวทางที่สำคัญคือ ปฏิรูปผู้บริหาร ครูอาจารย์ การเรียน การสอน การวัดผลและปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการให้มีคุณภาพ/ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดให้มีการทบทวนและประเมินผล ทิศทางความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคจากการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2563) โดยพิจารณาในแง่ของประสิทธิภาพของตัวชี้วัดตาม แผนพัฒนาการศึกษาฯ ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานในแง่ของการบริหารตัวชี้วัด ได้แก่ ปัญหาในการ กำหนด ตัวชี้วัดและการวางแผนโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ปัญหาการถ่ายทอด การทำความเข้าใจและความ สอดคล้องของตัวชี้วัดกับการดำเนินงานจริงจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องปัญหาด้านการติดตาม รายงานผลตัวชี้วัด อุปสรรคเกี่ยวกับกลไกและทรัพยากรสนับสนุนการบริหารแผนพัฒนาการศึกษาฯ ได้แก่ ปัญหาด้านโครงสร้าง การบริหารงานทางด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปัญหาด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและ ปัญหาด้านความเปลี่ยนแปลงของทิศทาง เป้าหมายและนโยบายในการพัฒนาการศึกษาของสังคม อีกทั้ง ประเด็นการพัฒนาที่ควรวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับการวางแผนทางการศึกษาในอนาคต รวมทั้ง การพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการ ขับเคลื่อน (ICT & Digital base) การพัฒนาระบบการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้

เกิดความพร้อมในการใช้งานของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบรรทัดฐานใหม่ของสังคม (New normal) และการให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องและความจริงจังในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๙), ข.) และมีจุดเน้นในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลงของโลกและประเทศไทย รวมทั้งสามารถสะท้อนถึงบริบทหรืออัตลักษณ์เฉพาะของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทของกรุงเทพมหานคร

ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556 - 2575) สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร กำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไข ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญในการลงทุนพัฒนาเมืองในระยะยาวเพื่อให้เมืองกรุงเทพมหานครก้าวสู่การเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี พ.ศ. 2575 ประกอบด้วย 7 ด้านและมีด้านที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านมหานครปลอดภัย มีเป้าหมายให้ทุกคนมีสุขภาวะทางกายและจิต มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ไม่มีภาวะเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และโรคจากการประกอบอาชีพ ด้านที่ 3 ด้านมหานครสำหรับทุกคน มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านที่ 7 ด้านการบริหารจัดการเมืองมหานคร มีเป้าหมาย กรุงเทพมหานครให้บริการประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและโปร่งใส โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ทันสมัย (SMART SERVICE) เพื่อสนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล(Digital Economy) และมีการบริหารจัดการเมือง (กรุงเทพมหานคร) ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ(SMART CITY) (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2564, กลุ่มงานแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา, (2564), 14.) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกำหนดนโยบายในการดำเนินงานในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและบรรลุดตามเป้าหมาย ทรัพยากรในการบริหารที่สำคัญหนึ่งในนั้นคือ บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรครูนั้น ส่งต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโดยตรงอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ ปัญหาคุณภาพการศึกษาส่วนหนึ่งมาจากคุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งและเป็นหัวใจที่สำคัญในการเรียนการสอน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, สมดุลแห่งความสุขครู, มหาวิทยาลัยมหิดล, (2559), 4.)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนนั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญต่อทิศทาง ความเป็นไปของโรงเรียนและบุคลากร สมรรถนะนั้นเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการบริหาร สามารถช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางแนวทางที่ชัดเจนควบคู่ไปกับการใช้องค์ความรู้ ของการสร้างความสุขช่วยในการบริหารบุคลากร ชี้นำแนวทางในการทำงานที่ดี ที่เหมาะสม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ด้วยการปรับเปลี่ยนแนวความคิดและทัศนคติในการทำงาน มองโลกในแง่บวกมีความสุขในการทำงานมากเพื่อสถานที่ทำงานเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่สองและผลจากการนำใช้สมรรถนะมาใช้ในการบริหารจัดการไปปฏิบัติให้ได้ ออกมาเป็นรูปธรรมนั้น มีผลต่อการพัฒนาในระยะยาวกับองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อความสะดวกคล่องกับสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) 2) ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) โดยใช้บุคลากรในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรมีจำนวน 70 โรงเรียนและทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ใช้ตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวน 57 โรงเรียนและผู้ให้ข้อมูลคือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน เป็นหน่วยวิเคราะห์(unit of analysis) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 114 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางและรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนของการวิจัยตามกรอบที่วางเอาไว้และเพื่อให้วิธีวิจัยดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการวิจัยตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาสภาพปัญหาของการวิจัย จากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ การวิจัยของบุคคล คณะบุคคลและหน่วยงานต่างๆ รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมารวบรวม จัดระเบียบ เรียบเรียงและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยจัดทำเป็นโครงการ เพื่อเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาและขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ความคิดเห็น ในการจัดทำโครงร่างการวิจัยต่ออาจารย์ที่

ปรึกษาในการจัดทำ หาช้อบกพร่อง เพื่อนำมาปรับแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วนในเนื้อหาและรายละเอียดมากยิ่งขึ้นและนำเสนอต่อภาควิชาฯ เพื่ออนุมัติหัวข้อโครงงานวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด โดยนำข้อสรุป ผลการชี้แนะนำมาปรับแก้ นำไปสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือตามกรอบแนวคิด ขอบเขตการวิจัยและเครื่องมือที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (ioc) เพื่อหาจุดบกพร่องนำมา ปรับแก้และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ต่อจากนั้นนำไปทดลองใช้ (tryout) และนำผลที่ได้จากการนำทดลองใช้ (tryout) มาปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ต่อจากนั้นจึงจัดทำเครื่องมือที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไข เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ในเนื้อหาของแบบสอบถามที่เก็บมาได้ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ เพื่อจะดำเนินการต่อไปในขั้นตอนที่ 3 คือขั้นตอนการรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

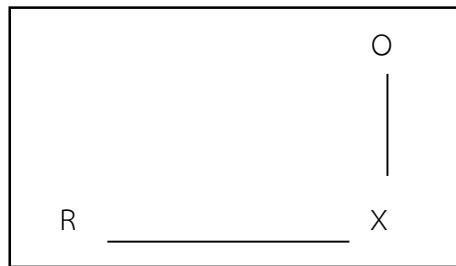
เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาตามหลักสูตร

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย โดยเรียงตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบของการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีแผนแบบของการวิจัย ในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว โดยการศึกษาสภาวะการ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case studies) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543), 60.) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) มีจำนวนทั้งสิ้น 70 โรงเรียน จำแนกตามเขต ได้ดังนี้ 1)เขตทุ่งครุ รวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน 2) เขตบางขุนเทียน รวมทั้งสิ้น 16 โรงเรียน 3)เขตบางแค รวมทั้งสิ้น 12 โรงเรียน 4)เขตบางบอน รวมทั้งสิ้น 9 โรงเรียน 5)เขตภาษีเจริญ รวมทั้งสิ้น 13 โรงเรียน 6) เขตราชบุรีบูรณะ รวมทั้งสิ้น 6 โรงเรียน และ 7)เขตหนองแขม รวมทั้งสิ้น 6 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การกำหนดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan, “Determining Sample Size for Research Activities,” *Journal Educational and Psychological Measurement* 30, 3 (December 1970): 607–610.) แล้วผู้วิจัยจึงได้ใช้การสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกแบ่งประเภทเป็น 7 เขตและใช้การสุ่มอย่างง่ายในการเลือก จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้)

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 2) ข้าราชการครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 118 คน ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกในตาราง ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล โดยได้จำแนกตามเขตพื้นที่และขนาดของโรงเรียน ไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ที่	โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้)	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล		รวม
		รวม	รวม	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู	
1	เขตห้วยครุ	8	7	1	1	14
2	เขตบางขุนเทียน	16	13	1	1	26
3	เขตบางแค	12	10	1	1	20
4	เขตบางบอน	9	8	1	1	16
5	เขตภาษีเจริญ	13	11	1	1	22
6	เขตราชบุรีบูรณะ	6	5	1	1	10
7	เขตหนองแขม	6	5	1	1	10
รวม		70	59	1	1	118

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1.ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

2.ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารตามแนวคิดสมรรถนะของสำนักงานสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) คุณธรรมและจริยธรรม 2) การบริการที่ดี 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) ทำงานเป็นทีม 5) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.คุณธรรมและจริยธรรม (X_1) หมายถึง การครองตนและการประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกและรับผิดชอบต่อตนเองตลอดจนวิชาชีพของตน เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่งอาชีพข้าราชการ

2.การบริการที่ดี (X_2) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจ ความพยายามความพร้อมในการให้บริการ ประชาชนและอุทิศเวลาตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

3.การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_3) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานและคุณภาพงานที่กำหนดหรือให้เกินจากมาตรฐานที่กำหนด

4. **ทำงานเป็นทีม (X_4)** หมายถึง การทำงานโดยมีพฤติกรรมที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม เต็มใจเรียนรู้จากผู้อื่นและมีความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม

5. **การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (X_5)** หมายถึง ความขวนขวาย สนใจใฝ่รู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของตนในการปฏิบัติราชการ ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอีก ทั้งยังรู้จักพัฒนา ปรับปรุงประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (สำนักงานสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการระดับบุคคลของข้าราชการ กรุงเทพมหานครสามัญ** (กลุ่มงานระบบบริหารและมาตรฐานการบริหารงานบุคคล, (2556), ข2-ข6.)

ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับความสุขของครูตามแนวคิดของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) สุขภาพดี 2) ผ่อนคลายดี 3) น้ำใจดี 4) จิตวิญญาณดี 5) ครอบครัวดี 6) สังคมดี 7) ใฝ่รู้ดี 8) สุขภาพเงินดี 9) การงานดี ดังรายละเอียดดังนี้

1. **สุขภาพดี (Happy : Y_1)** หมายถึง การที่บุคคลมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมส่วน มีพฤติกรรมการบริโภคที่ดีเหมาะสม มีความพึงพอใจสภาวะสุขภาพกายของตนเอง คือ ภาวะอ้วนลงพุง ออกกำลังกาย สดชื่น ดีมีเครื่องดีมีแอลกอฮอล์และความพึงพอใจต่อสุขภาพกาย

2. **ผ่อนคลายดี (Happy Relax : Y_2)** หมายถึง การที่บุคคลสามารถบริหารเวลาในแต่ละวันเพื่อการพักผ่อนได้อย่างมีคุณภาพ พึงพอใจกับการบริหารจัดการปัญหาของตนเองและทำให้ชีวิตง่ายสบายๆ คือ ความพอเพียงในการพักผ่อน กิจกรรมผ่อนคลาย ความเครียด ชีวิตเป็นไปตามที่คาดหวัง และการจัดการกับปัญหาในชีวิต

3. **น้ำใจดี (Happy Heart : Y_3)** หมายถึง การที่บุคคลมีจิตสาธารณะ มีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวมและมีเมตตากับคนรอบข้าง คือ ความรู้สึกเอื้ออาทร การให้ความช่วยเหลือแก่คนรอบข้าง การทำงานเป็นทีม ความสัมพันธ์เหมือนพี่เหมือนน้อง การสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานในองค์กร การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนการทำงาน การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. **จิตวิญญาณดี (Happy Soul : Y_4)** หมายถึง การที่บุคคลมีความตระหนักถึงคุณธรรมและศีลธรรม รู้แพ้รู้ชนะ รู้จักให้และมีความกตัญญูรู้คุณ คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ศาสนา การให้ทาน และการปฏิบัติกิจตามศาสนา การให้อภัย การยอมรับและการขอโทษ รวมถึงการตอบแทนผู้มีพระคุณ

5. **ครอบครัวดี (Happy Family : Y_5)** หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกผูกพัน เชื่อใจ มั่นใจและอ่อนโยนกับบุคคลในครอบครัวของตนเอง คือ เวลาอยู่กับครอบครัว การทำกิจกรรม กับครอบครัวและมีความสุขกับครอบครัว

6. **สังคมดี (Happy Society : Y_6)** หมายถึง การที่บุคคลมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนบ้าน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบผู้คนรอบข้าง ไม่ทำให้สังคมเสื่อมถอย คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน การ

ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การขอความช่วยเหลือจากคนในชุมชน สังคมสงบสุขและการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

7. ใฝ่รู้ดี (Happy Brain : Y₇) หมายถึง การที่บุคคลมีความตื่นตัว กระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับตัวให้เท่าทันและตั้งรับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและพอใจที่จะแสดง ความทันสมัยอยู่เสมอ คือ การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ การพัฒนาตนเองและโอกาสในการพัฒนาตนเอง

8. สุขภาพเงินดี (Happy Money: Y₈) หมายถึง การที่บุคคลมีวินัยในการใช้จ่ายเงิน มีความสามารถและพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบการรับ จ่ายและการออมเงินในแต่ละเดือน คือ การผ่อนชำระหนี้สินต่างๆ การชำระหนี้เงินออมและความเพียงพอของค่าตอบแทนที่ได้รับ

9. การงานดี (Happy work-life : Y₉) หมายถึง การที่บุคคลมีความสบายใจในที่ทำงาน มีความรัก ความผูกพันและความภาคภูมิใจในองค์กร มีความมั่นใจในอาชีพรายได้และมีความพึงพอใจกับความก้าวหน้าของตนเองในองค์กร คือ ความสุขต่อสภาพแวดล้อมในองค์กร การได้รับการดูแลด้านสุขภาพ ความพึงพอใจต่อสวัสดิการ การได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน ความเหมาะสมของการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ความมั่นคงในอาชีพ ความเสี่ยงจากการทำงาน การลาออกจากงาน การเปลี่ยนสถานที่ทำงาน การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ความถูกต้องของ การจ่ายค่าจ้าง ความตรงเวลาของการจ่ายค่าจ้างและการทำงานอย่างมีความสุข (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ, คู่มือการวัดความสุขด้วยตนเอง HAPPINOMETER, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (นครปฐม: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส จำกัด, 2555), 30-33.)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) และได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ในแบบสอบถามมีส่วนประกอบ รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารตามแนวคิดของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความสุขของครูตามแนวคิดของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับตามแนวคิดลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) (Rensis Likert, **New pattern of Management**, (New York: McGraw-Hill Book Company, 1961), 74.) โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร/ความสุขของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับที่ 2 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร/ความสุขของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับที่ 3 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร/ความสุขของครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับที่ 4 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร/ความสุขของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับที่ 5 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร/ความสุขของครูโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ

ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและได้ ขอคำชี้แนะ คำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแนวคิดและกรอบการทำงานวิจัย เพื่อไปสู่การกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามในตอนที่ 2 ประกอบด้วย สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) คุณธรรมและจริยธรรม 2) การบริการที่ดี 3) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) ทำงานเป็นทีม 5) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพและความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) สุขภาพดี 2) ผ่อนคลายดี 3) น้ำใจดี 4) จิตวิญญาณดี 5) ครอบครัวดี 6) สังคมดี 7) ใฝ่รู้ดี 8) สุขภาพเงินดี 9) การงานดี

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในแต่ละด้านและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบ แล้วนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(content validity) เพื่อปรับปรุง แก้ไข จุดบกพร่อง ส่วนวนการเขียนตามคำแนะนำ เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหา (IOC: Index of Item – Objective Congruence) ในแบบสอบถาม โดยผลที่ได้ค่า (IOC: Index of Item – Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.6 – 1.00

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับแก้ แล้วนำมาทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 โรง โรงเรียนละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) (Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3th ed. (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α =coefficient) โดยผลที่ได้ของค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.923

ขั้นตอนที่ 6 ปรับแก้ แบบสอบถามและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือถึงคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านหัวหน้าภาควิชา การบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอ ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือ ขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนหรือรักษาการแทนโรงเรียนและข้าราชการครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะทำการติดต่อประสานกับโรงเรียนส่ง แบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และเดินทางนำส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดให้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการแทนโรงเรียนและข้าราชการครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูล ทั้งหมดมาเรียบเรียง จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อ คำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยเลือกเฉพาะฉบับที่ สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์

2. นำข้อมูลมาเรียบเรียง จัดระเบียบลงรหัสข้อมูลในแบบสอบถาม ให้ค่าคะแนนและนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ตารางคํ าทฤษฎี, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, (ภาควิชา คณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 23-44.)

3. นำผลวิเคราะห์เสนอเป็นตารางและบรรยาย อธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเลขคณิตมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านทำงานเป็นทีมและด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

2. ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดย พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเลขคณิตมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ น้ำใจดี การงานดี ครอบครัวดี จิตวิญญาณดี สังคมดี ใฝ่รู้ดี สุขภาพดี ผ่อนคลายดีและสุขภาพเงินดี

3. สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งทางด้านคุณวุฒิ วัยวุฒิและประสบการณ์ ที่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับผู้นำในยุคใหม่ ที่มีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค วางแผนงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เปิดรับฟังแนวความคิดใหม่ๆ นำมาปรับ ประยุกต์ใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร ช่อขิตได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัย พบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ใช้ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม การบริการที่ดี มุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำงานเป็นทีมและการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ใช้กำหนดทิศทาง เพื่อใช้เป็นแนวทางการการบริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจในการทำงาน จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีทำให้ครูรู้สึกรักและผูกพันกับสถานศึกษา เพื่อร่วมงาน อีกทั้งยังทำให้รู้สึกเกิดความมั่นคงในอาชีพ สวัสดิการ ผลตอบแทนและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ความรู้สึกอันดีในสถานศึกษาจะช่วยลดความเครียดของครูได้เป็นอย่างดีและจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยความสุขที่เกิดขึ้นกับบุคลากรครูเป็นผลทำให้

สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธารินทร์ รัชกร ,พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญและพิมพ์พร จารุจิตร ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก การที่ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญความรู้สึก ความรักความผูกพันกับบุคลากรครู ทำให้ครูมีความสุขสบายใจและมีความภาคภูมิใจในการทำงานและยังทำให้บรรยากาศในที่ดั้นนั้นเอื้อต่อการทำงาน ทำให้เต็มใจทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจอย่างสุดความสามารถและทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3. สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการยึดถือจริยธรรม และจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน ซื่อสัตย์ รับผิดชอบต่อหน้าที่มีอุดมการณ์ อุทิศความสุขส่วนตน มุ่งมั่นในการทำงานปฏิบัติตามแผนงานเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่สูงและได้บริหารงานในด้านต่างๆ ตามกฎเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยผ่านการอบรมและพัฒนาแต่ละหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งยึดถือและนำแนวความคิดสมรรถนะผู้บริหารข้าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้าน เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของนภารัตน์ หอเจริญ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารมีภาวะการเป็นผู้นำที่ดี บริหารงานด้วยความใส่ใจให้ความสำคัญกับบุคลากรครูทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สุขภาพมีผลทำให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของกาซิมซาดีส (Ghasemzadeh) ได้ศึกษาเรื่อง ความผูกพันทางจิตใจของครู ความสุขของครูและองค์กร ภูมิอากาศ: การใช้แบบจำลองครูโรงเรียนสองระดับและสอดคล้องกับงานวิจัยของสภาพ พฤษพิบูล ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารได้นำแนวความคิดสมรรถนะผู้บริหารของกรุงเทพมหานครเป็นแนวทางและกรอบในการทำงาน จึงส่งผลให้ระดับความสุขของครูเป็นไปในทิศทางที่ดีเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง “สมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ แนวทางในการศึกษางานวิจัยในครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้) ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านวิชาการที่มีองค์ความรู้ใหม่ๆ นำมาปรับ ประยุกต์ใช้ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดียิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) สุขภาพเงินดีมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม จัดกิจกรรม เสริมสร้างแนวทางการบริหารการเงินให้กับบุคลากรครู พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง เพื่อนำไปต่อยอดในการเลื่อนตำแหน่งและเลื่อนขั้นเงินเดือน

3. ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสัมพันธ์กับความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงธนใต้) สมรรถนะของผู้บริหารด้านการบริการที่ดีมีความสัมพันธ์กับความสุขของครูด้านน้ำใจดีสูงที่สุดดังนั้นผู้บริหารกับครู ควรส่งเสริมสนับสนุน ยกระดับด้านการบริการ โดยเน้นทางด้านความเป็นมิตรและมีอัธยาศัยที่ดี สร้างจิตสำนึกในงานด้านการบริการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ สถานศึกษาและส่วนรวมต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาและค้นคว้าและเรียบเรียงงานวิจัยข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าของผู้ที่สนใจ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารเพิ่มเติมในด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพและความสุขของครูด้านสุขภาพเงินดีเพิ่มเติม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสุขของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้)

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(กลุ่มกรุงธนใต้)

4. ควรมีการศึกษาวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารกับความสุขของครูในเขตพื้นที่อื่น

บรรณานุกรม

- เกียรตินันต์ ล้วนแก้ว, “เมื่อThailand 4.0ถูกขับเคลื่อนด้วย Education 2.0,” วารสารสานปัญญา 26, 12 (มีนาคม 2560): 4.
- ดำรงค์ ทิพย์โยธา, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, (ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 23-44.
- แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๙), ข.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543), 60.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, “สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔,” 1-3.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, การศึกษาในมุมมองใหม่, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI: ทีดีอาร์ไอ), เข้าถึงเมื่อ 2 เมษายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/2014/07/bangkokbiz-2014-07->
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, “กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574,” 4.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2546 – 2569), 5.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2564, กลุ่มงานแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา, (2564), 14.
- Rensis Likert, **New pattern of Management**, (New York: McGraw-Hill Book Company, 1961), 74.
- Lee J. Cronbach, **Essentials of Psychological Testing**, 3th ed. (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.